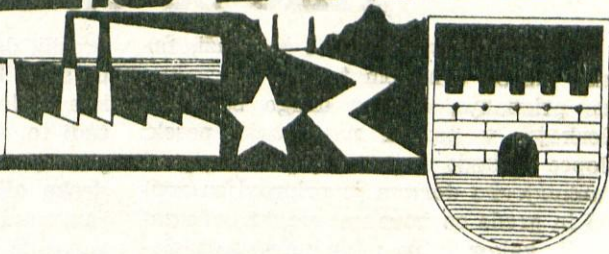

TRŽIŠKI VESTNIK

Leto II.

Tržič, v četrtek 21. maja 1953

Štev. 11

Spomenik padlim borcem NOV v Kovorju bo odkrit 31. maja t. l.

Kovor se že dalj časa pripravljala na postavitev spomenika padlih borcev in talcev iz NOB, vendar pa je bil šele na zadnjem občnem zboru ZB v Kovorju izvoljen pripravjalni odbor na čelu s tovarišem Drobničem, ki je vzel stvar resno, saj je kot borec izza leta 1942 razumel, zakaj so ti ljudje žrtvovali svoja življenja. Ob pomoči vseh članov ZB v Kovorju bo odkritje spomenika 31. maja 1953.

Kovor in okoliške vasi so za časa okupacije dokaj aktivno sodelovale v naši NOB, saj je padlo oziroma bilo ustreljenih od Nemcev in belogardistov okoli 40 ljudi, od katerih so nekateri padli kot borci NOV, drugi kot talci ali pa pomrli v koncentracijskih taboriščih.

Spomenik bo stal sredi vasi v Kovorju približno na kraju, kjer so bili postreljeni 1942. leta prvi talci. Visok bo 9 metrov in bo stal ca. 600.000 dinarjev, kar je za našo vas dokaj velika vsota. Vendar so ljudje imeli za to veliko razumevanja in so prispevali za spomenik precejšnje vsote. Posebno se mora organizacija ZB v Kovorju zahvaliti Kmetijski zadrugi v Kovorju, ki je razumela pomen postavitve spomenika ljudem, ki so dali svoja življenja za to, da mi danes lahko svobodno živimo, in ki je prostovoljno nakazala 50.000 dinarjev.

Poleg tega so tudi nekateri posamezniki, ki se zavedajo svoje dolžnosti, veliko prispevali k postavitvi spomenika, kot na primer Dobro Janez 2000 din, Špendal Mirko 1000 din, Vučko Ludvik 1000 din, Kne Tončka 1000 din, Zupan Albin 1000 din, Mušič Matilda 1000 din itd. S tem so pripomogli do tega, da bo spomenik v Kovorju sploh stal in dobil res pravo obliko spomenika.

Iz vsega tega vidimo, da ogromna večina ljudi v vasi in okolici sodeluje ter podpira delo pri gradnji spomenika. Le nekateri kot n. pr. Blažič Tomaž s postavitvijo spomenika niso zadovoljni. V pijanem stanju se je imenovali v gostilni pri Jurčku izrazil, da bo večja slavnost takrat, ko bo tov. Kern Anton pred svojo hišo vsadil oreh, kot pa ob odkritju spomenika. Ta izjava je z njegove strani razumljiva, saj je bil dezertar NOV ter se nato baje šele po osvoboditvi vrnil s Koroške, kamor se je umaknil pred partizani.

Vendar pa bo spomenik kljub temu stal, čeprav ga taki ljudje omalovažujejo, saj se je za njegovo postavitev obvezala organizacija ZB, katere člani so za časa NOB dokazali, da znajo vsak svojo nalogo temeljito in dosledno izpolniti in da znajo ceniti pridobitve ljudske revolucije.

Predsedniku republike dragemu maršalu Josipu Brozu - Titu

*k njegovemu 61. rojstnemu dnevu
naše iskrene čestitke in voščila za dolgo in srečno življenje!*

Titova štafeta na poti skozi Tržič

Kakor vsako leto za rojstni dan maršala Tita, je tudi letos, ob 61 letnici njegovega rojstva, poslal tržiški kot ljubljenu predsedniku svoje čestitke. Letos je bila štafeta, ki je nosila štafetno palico s pozdravi z vrh Ljubelja, še prav posebno svečana in povsod priščno sprejeta. Imela je več priključkov iz vseh večjih naselij tržiške občine.

Ob 13. uri je prispela glavna štafeta na Glavni trg, kamor so še pritekale štafete iz Leš, Kovorja, Doline in Loma.

Štafetne palice so nosili pionirji in pionirke v pionirskih krojih. Pred Mestnim domom jih je pozdravil zastopnik mestnega komiteja ZKS in ljudskega odbora, nakar je štafeta ob igranju godbe »Svobode« točno ob 13.25 nadaljevala pot skozi gost špalir šolske mladine in ostalega prebivalstva ter skozi Križe hitela proti Kranju.

Organizacijo štafete od vrha Ljubelja do Kranja je imelo v rokah društvo Partizan ob sodelovanju šol in delovnih kolektivov.

Tržič se obnavlja

Po vsem mestu se čisti in snaži, fasade hiš se v hitrem tempu, ki zasluži vse priznanje, ena za drugo belijo in pleskajo, v parkih nasipavajo pesek, klopce lakirajo in postavljajo nove, pred Cankarjevim domom je pripravljen rondo in grede za nove nasade, ki bodo zaživeli, kakor hitro mine nevarnost slane.

Naša komunalna dejavnost, ki vsa ta dela omogoča in pospešuje, se pri tem dobro zaveda, kako važna vloga pripada našemu obmejnemu mestu. Zavedati se pa moramo tudi vsi Tržičani, da je mnogo prijetneje živeti v lepo urejeni okolici in da so lepo urejene hiše z obilnim cvetjem in zelenjem na oknih, balkonih in vrtovih, lepo pometena dvorišča ter s peskom posute in pograbljene stezice dobro izpričevalo za vsakega posameznega prebivalca in priporočilo za ves turistični kraj.

Ko bodo vsa obnovitvena dela končana, bomo začeli z anketo in bralce TV

prosili, da nam odgovorijo, katere stavbe so v Tržiču najlepše vzdrževane, kdo ima najlepše cvetlice na oknih in končno tudi to, katere hiše so najbolj zanemarjene (neometani zidovi, zamazane stene, deske ali opeka namesto šip v oknih, raztrgani žlebovi, pokvarjene ograje, razpadle barake, svinjaki, kokošnjaki itd.)

S tem upamo vzbuditi množično zanimanje za lepoto našega mesta. Doseči pa vsaj to, da bomo brez oklevanja z zgledom, besedo in dejanjem nastopili, če bomo opazili, da se kje dela škoda. Mladino, ki v svoji nespameti skače po posajenih gredicah in zelenih tratah, ki kvari nasade, trga cvetje, lomí drevje, kvari ograje in piše po stenah, pa je treba svariti in poučevati!

Le na ta način bomo vzgojili kulturnen in discipliniran rod, ki bo znal ceniti vrednost in lepoto naprav, ki dajejo šele v tej luči pravi smisel našim sedanjim velikim naporom.

Gradnja javnega kopališča

Vsakdo je lahko opazil, da se delo na gradbišču javnega kopališča lepo razvija. Vse od 4. maja dalje, ko je pričel z delom LOMO Tržič, so se in se vrste dan za dnem skupine odn. odbori organizacij po objavljenem razporedu in opravljajo prva najpotrebnejša dela, ki so neobhodno potrebna za pričetek gradnje. V prvi vrsti je bilo potrebno pripraviti teren, ga očistiti rušja, grmovja in odpeljati ta material. Kmalu so nato lahko pričeli z izkopom.

Ljudskemu odboru je sledilo Turistično društvo, nato člani KSS in ZK itd. V vzgled sta nam lahko dva člana iz sku-

pine KSS in ZK in sicer Štalc Ludvik, ki je zvožil v enem popoldnevu 110 samokolnic in Zaletel Franc, ki je zvožil 100 samokolnic.

Ako bo vsak Tržičan pokazal tako zavest in tako delavoljnost, kot sta jo omenjena in še vrsta drugih, bo naše kopališče kmalu zgrajeno. Saj gotovo že sleherni izmed nas nestrpnno pričakuje konca gradnje in s tem pričetek kopanja.

Naj še omenimo važnost in potrebo po kopališču. Naša mladina kakor tudi ostali smo se do sedaj kopali vedno le v mrzli Bistrici, ki nas je od ene kopalne sezone do druge vedno bolj zastrup-

ljala. Marsikomu ni bilo potrebno čakati niti eno celo sezono, ampak je bilo dovolj le nekaj dni in že je občutil skriti strup Bistrice. Zato se potrudimo in ne dovolimo, da bi nas naši zdravniki še dolgo opominjali: »Če hočeš ostati zdrav, ne koplji se v Bistrici!« Vročina — kopališča nikjer — prijeten hlad, ki veje iz Bistrice, le kdo se mu more upirati! Vabljenosti Bistrice se bomo odpovedali le tedaj, ko bomo imeli na razpolago lepo, moderno urejeno kopališče.

Kakšen odnos pa ima do te nadvse koristne gradnje ŠD Ljubelj odnosno njegova nogometna in smučarska sekcija, vidimo iz tega primera: Na dan, ki je bil določen za imenovanje sekciji, so se prostovoljnega dela na gradbišču udeležili od nogometne sekcije le Jozef Drago in Peternel Mirko, od smučarske sekcije pa le predsednik Ahačič Jožef in drž. mlad. prvak Križaj Peter. Mislim, da je obširnejši komentar o odnosu teh sekcij do te gradnje odveč. Vsekakor zaslužijo člani teh sekcij, ki se niso udeležili dela, samo prezir s strani tržiških delovnih kolektivov, ki so dostikrat priskočili na pomoč prav tem sekcijam bodisi v denarju ali materialu. Na tak način izražena hvaležnost je prav gotovo vse graje vredna.

Tržičani! Investitor javnega kopališča LOMO in odbori vseh množičnih organizacij so prepričani, da boste z delom in simpatijami podprli to nadvse koristno gradnjo, saj je prav gotovo vsem Tržičanom močno pri srcu zdravje nas vseh, zlasti pa zdravje mlajšega rodu, ki bo našel v modernem urejenem kopališču to, kar smo mi zaman iskali v mrzli Bistrici. Zato sodelujte s prostovoljnim delom po spodaj navedenem programu.

18. 5. Planinsko društvo Tržič

19. 5. Aktivni oficirji JLA

13 Ko nisem bil človek

Kot sem že omenil, je v l. 1943 nekoliko ponehalo tisto pretirano šikaniranje. Kazni za razne disciplinske prestopke, zlasti za tatvino, so pa ostale. Najmanjša kazen je bila 25 udarcev na zadnjo plat. Za večje prestopke so koga obsodili tudi na 50 do 100 udarcev, katere je navadno prejel v štirih obrokih po 25, ker bi 100 udarcev naenkrat spričo oslabeledosti telesa težko kdo prenesel. Takega obsojenca so pretepli navadno na zbornem mestu zvečer po zboru. Privezali so ga na zato pripravljen stol. Za pretepanje so SSovci včasih poklicali za ta posel določene taboriščne surove funkcionarje. Obsojenec je moral udarce glasno šteti: Eins, zwei, drei itd. Če je pa zaradi bolečin rjul kot zver, namesto da bi štel, sta nemška rablja tepla toliko časa, dokler ni obsojenec glasno naštel do 25. Mrazilo me je po hrbtu, kadar sem tako rjojenje poslušal. Spričo tega smo bolj obsojali taboriščni režim kot kaznovanega tatu, ki je morda le zaradi gladu podlegel izkušnji. Za množično in tajno uničevanje tistih jetnikov, katerih so se hoteli na hiter način iznebiti, so imeli v taborišču Dachau tudi plinsko celico. Sam je nisem videl, ker se ni bilo dovoljeno tam okrog

sprehajati. Česar ne vidi eden, pa morda lahko vidi drugi. Priliko videti plinsko celico od znotraj je imel Tržičan Ignac Zupan. Zaradi rane na roki nekaj dni ni hodil na delo. Bilo je sredi poletja l. 1943, ko je šel na sprehod proti zajčjereji, ki je bila na severni strani taborišča. Neki Slovenec, ki je bil tam zaposlen, mu je razkazal zajčjerejo, kjer je krmilil okoli 100 zajcev različnih pasem. Poleg zajčjereje je bil vrt, na njem gredica, kjer so rasle planike, avrikelj itd. Nato sta šla proti hiši smrti. Bila je temno zelene barve. Ker je bil dotični Slovenec tudi tam zaposlen, je povabil Zupana, naj si ogleda plinsko celico, ker da danes ni nobenega SSovca v bližini. Vstopila sta v zidano in ne veliko hišo. Prva vrata na desni strani veže so bila odprta. V sobo so vodile 4 stopnice navzdol, tako da je bila plinska celica skoro do polovice v zemlji. Tlak je bil betoniran in nagnjen proti kanalu, ki je bil v sredini. Tudi strop in stene so bile iz betona. Pod stropom sta bili dve okni, podobni strelnim linam, na drugi steni pa je bilo okence za opazovanje in večje okno za zračenje po dovršenem opraviilu. Vhod v plinsko celico so zapirala dvojna vrata. Nad glavnimi železnimi vrati je bil napis: **Brausebad**. Druga vrata so bila lesena.

Oboja pa so bila obložena s klobučevino, da ne bi mogel plin nikjer uhajati. Sredi stropa je bila električna luč ter 4 prhe, podobno kot v kopalnici.

Za plinsko kopel določenim jetnikom niso povedali, kam gredo. Rekli so jim, naj se do golega slečejo, ker gredo v kopalnico. V plinski celici je bilo prostora za 250 ljudi oz. številčk. Ko so bili jetniki vsi v celici, so zaprli oboja vrata in okna ter spustili skozi prhe plin v celico. Skozi opazovalne okence so lahko 2—3 sadiisti opazovali, kako plin učinkuje in kako se v smrtnih krčih zvijajo in duše ubogi jetniki. Če se je za odstranjevanje številčk mudilo, je šla lahko vsake pol ure druga »partija« v »kopalnico«, ne da bi se vedelo, kaj se je zgodilo s prvo »partijo«. Za dotičnega Slovenca, ki je vse to Zupanu pripovedoval in pokazal, dvomim, če je prišel živ iz te službe. Zupan pravi, da ga ni potem nikjer več srečal.

Mučna kazen je bila tudi stanje nasproti zbornemu mestu, torej pred glavnim vhodom. Kaznjence so lahko z vseh oken pisarn opazovali, ali stoji mirno. Taka kazen je trajala po več ur.

Če je n. pr. kdo komu ukradel kruh, je bil najprej od sobnega starešine oklofutan, nato so mu obesili na vrat tablico z napisom »Brotdieb« (krušni tat).

20. 5. Aktivisti LMS, Tržič
21. 5. Gasilsko društvo, Tržič
22. 5. TVD Partizan, Tržič
23. 5. Balinarska sekcija ŠD Ljubelj
25. 5. DPD »Svoboda«, Tržič
26. 5. Plenum KSS, Tržič
27. 5. Turistično društvo, Tržič in Ljudska milica, Tržič
28. 5. Lovska družina, Tržič
29. 5. Center predvojaške vzgoje tovarne Triglav, I. in II. vod
30. 5. Združenje šoferjev, Tržič

Naša občina ima 10.169 prebivalcev

Popis prebivalstva z dne 31. marca t.l. je izkazal v trziški občini 10.169 prebivalcev, to je za 245 več kot leta 1948. Žensk je 5462, kar je za 755 več kot moških, ki jih je v naši občini 4707. Prebivalstvo naše občine živi v 2992 gospodinjstvih.

V kranjskem okraju, ki šteje 80190 prebivalcev, je naša občina po številu prebivalcev na drugem mestu. Na prvem mestu je Kranj s 17.753 prebivalci, na tretjem mestu Škofja Loka z 8741 prebivalci, na četrtem Cerklje s 4828 prebivalci, na petem šenčur s 4012 prebivalci. Ostalih 17 občin kranjskega okraja ima po 1000 do 3500 prebivalcev.

V LR Sloveniji, ki šteje 1.462.961 prebivalcev, je po številu prebivalstva trziška občina na sedmem mestu. Ljubljana ima 138.211, Maribor 77.124, Celje 25.455, Kranj 17.753, Trbovlje 16.595, Jesenice 15.811 prebivalcev.

Posamezna naselja trziške občine imajo: Tržič 4118, Sv. Katarina 1030, Bistrica 926, Sv. Ana 580, Križe 553, Kovor 437, Pristava 397, Sebenje 305, Leševor 279, Žiganja vas 264, Retnje 222, Brezje 179, Semično 152, Zvirče 139, Loka 127, Paloviče 92, Hudo 55, Gozd 53.

K Tednu matere in otroka

Teden matere in otroka se bo tudi letos vršil v času od 1. do 7. junija.

Glavni poudarek tedna bo tako kakor lani — naša družina kot celota, posebej pa še skrb vse družine za mater in otroka. V organizaciji te lepe akcije imajo organizatorji večletne izkušnje, zato upamo, da bo TMO čim bolj uspel in se bo v njem realiziralo čim več nalog v splošni skrbi za našo družino.

Tudi letos bodo odbori za organizacijo TMO poleg oficialnega dela tedna (proslave, prireditve itd.) polagale večjo pažnjo delovnim programom pred tednom samim tako v utrditvi vseh organov in množičnih organizacij, ki delajo na področju vzgoje in zaščite naše družine, kakor tudi pri izvedbi vseh ukrepov, ki so v okviru posemeznih krajev s področja prosvete, zdravstva in soc. skrbstva važni in bi jih bilo treba načeti in izvesti do kraja. Tako se akcija za teden matere in otroka pravzaprav nikdar ne bo končala, ker bodo v pripravah za teden dozoreli sklepi dobili osnovo in se realizirali tekom celega leta.

Naj navedemo samo nekaj takih ukrepov, za katere smatramo, da so važni za vso republiko kakor tudi v okviru posameznih občin.

Oblike in načini vzgoje naše družine od predšolskih ustanov preko šole, pionirske organizacije, Društva prijateljev mladine pa do ljudsko-prosvetnega dela, tiska itd. Realizirati je treba vprašanja povezave šole in družine, organizacije vzgoje predšolskega otroka (igrišča, vrtec itd.), kakor tudi vprašanje izvenšolske zaposlitve, socialne zaščite in fizikulture dejavnosti šolske mladine (zavetišča, pionirske sobe, telovadna igrišča, šolske kuhinje, letovanja, taborjenja itd.).

Važna so tudi vprašanja, kako zajeti naraščanje vzgojne zanemarjenosti, alkoholizma in drugih slabih razvad, katerih leglo sega daleč nazaj v predšolsko dobo našega otroka, ki živi v slabih družinskih razmerah (zaščita nezakonske matere, stanovanjska vprašanja, kontrola nad otroškimi dodatki, potepanje otrok, slabi vplivi literature in filma, točenje alkoholnih pijač mladini, slabo ponašanje mladine v vlakih in javnih prostorih itd.). In v odgovor na ta vprašanja je treba ustanavljati čim več oblik zdrave zaposlitve in igre otrok, poskrbeti za ukrepe, ki preprečujejo vzgojno zanemarjenost, skrb za družino pa postaviti v ospredje družbene skrbi, kar se še vedno premalo realizira, zlasti preko naših sindikatov, delavskih svetov in drugih faktorjev, ki razpolagajo tudi z materialnimi možnostmi za uspešno delo na tem področju.

Prav tako važna so vprašanja **zdravstvene zaščite družine**, tako v mestih kot na podeželju.

Kot najvažnejšo smatramo zaščito nosečnosti (evidenca nosečnosti, propaganda za obisk posvetovalnic, pregled in razširitev mreže posvetovalnic, ustanavljanje materinskih domov in izboljšanje razmer v že obstoječih domovih, zdravstveno-prosvetno delo in tečaji o higieni žene in zaščiti dojenčka).

Sem spadajo tudi redni zdravstveni pregledi in analiza zdravstvenega stanja naše mladine na terenu in v domovih, kakor tudi zdravstvena zaščita vse naše družine (ustanavljanje ambulant dispanzerjev, okrevališč, počitniških letovanj itd.), higiena in zdravstvena zaščita otroka, zdravstvena propaganda in prosveta s pritegnitvijo organizacije RK itd.

Tako je nekega dne, ko smo bili še na bloku 14, stal na sredi sobe neki štajerec, ki je menda kruh ukradel. Ko sem prišel iz delavnice v sobo, mi je pomočnik sobnega starešine Hansa, neki Poljak, z nasmehom rekel: »Ti, poglej ga, Tvojega rojaka, Slovenca!« To opazko sem, dasi težko, mirno prenesel. Lahko bi Poljaku v obraz povedal, da je bil on sam največji tat v sobi, ker je pri delitvi krompirja preziral Slovence. Hans je n. pr. delil zelje, vsakemu eno porcijo, dotični Poljak, njegov pomočnik, pa je dajal Slovincem vedno drobnejši krompir kot Poljakom. Pritožiti se pa kot številke nismo imeli pravice.

Da bomo še boljše spoznali egoizem naših severnih bratov, Čehov in Poljakov, še ta-le primer: V čevljarski delavnici, nasproti mene, je že nekaj dni sedel neki Poljak in pribijal odpadke starih čevljev na lesene podplate taboriščnih cokel. Po njegovih kretnjah sem spoznal, da ni čevljar. Njegov poklic sem kmalu uganil. Nekega jutra, ko smo šli v delavnico, sem ga vprašal: »Kajne, da ste vi duhovnik?« Dobil sem čuden odgovor: »Ali mi boš kaj dal zato?« Ko so na poljskem bloku št. 28 SSovci pri preiskavi našli v paketih plesniv kruh, so ves blok kaznovali s tem, da v nobeni delavnici ne sme dobiti nih-

če s tega bloka priboljška — Brotzeit — ves teden. Ta kazen je zadel tudi tega Poljaka. Okrog mize nas je sedelo 12, razen par Nemcev po večini Poljaki. Vsi smo dobili dopolnilni priboljšek: kruh in košček margarine, le on ne. Žalosten je bil. Prosil me je, naj organiziram in dosežem pri našem omizju, da bi vsak odlomil grizljaj kruha in dal njemu, ker bi 11 grizljajev zneslo za cel »Brotzeit« in bi imeli vsi enako. Lepa zamisel, ki bi bila pri Slovencih lahko izvedljiva, tako se pa tudi katoliški Poljaki niso zanj zmenili. Rekel sem mu, naj se obrne do svojih rojakov, ki so tako lepo vzgojeni? Odlomil in dal sem mu kos svojega kruha in pustil Poljake v miru. Njegov oče je bil čevljar, zato je tudi on imel nekoliko pojma o krpanju čevljev. Sicer pa v čevljarski delavnici ni bil niti dva meseca. Naj bo torej o Poljaki dovolj, vsi smo to čutili, da so drugačnega temperamenta kot mi. Tesnejše zveze je pa imel s Poljaki bivši kapetan Simonovič iz Beograda. Trdil je, da je srbski jezik poljskemu bolj soroden, kot slovenski.

Meseca maja so prestopili prag taborišča Dachau trije Tržičani, Oman Andrej; aretiran 22. IV. 1943 v Spittalu na Koroškem. Iz celovških zaporov so ga pripeljali v Dachau dne 6. maja 1943.

Po prestani rekrutski dobi na 15. bloku, je prišel med nas na blok 24 v četrto sobo. Še istega leta je moral v Friedrichshafen, od tam pa v Überlingen pri Hamburgu do konca vojne.

»No, Štajerčev Milan, kaj pa ti tukaj?« tako sem ga pozdravil nekega večera, ko je stal za mrežo med blokoma 13 in 15. Milan Koprivnik mi je začel pripovedovati, da je bil zaposlen v Celovcu. Po Karavankah, Svinjski planini in drugod so se že zbirali koroški partizani. Z nekim sodelavcem sta se zmenila, da pobegneta v svobodne gozdove. Dotični »tovariš« ga je pa izdal. Po mučnem zasliševanju je bil obsojen na internacijo. Vozil se je s posebnim jetniškim vlakom na progi Celovec — Maribor — Gradec — Dunaj — Innsbruck — München — Dachau. Med potjo so na vseh omenjenih postajah v vlak natrpali jetnike. Kako je mučna vožnja z jetniškim vlakom v natrpanih celicah, sem skusil samo od Salzburga do Münchena, kaj šele na tako dolgi progi. V Dachau je Milan prispel 15. maja 1943. Čez 4 tedne je moral v Allach, dve postaji od Dachaua. Tam je bil skoraj eno leto. Nato so ga poslali v Kaufbojern na Tirolsko, od tam pa meseca januarja 1945 nazaj v Dachau na blok 20, kjer je počakal osvoboditve. (Nadaljevanje sledi)

Mnogo je še neurejenih vprašanj tudi v zaščiti delovne žene in socialne zaščite naše družine:

Odpusti socialno potrebnih mater in žena; vprašanje rejništva in iskanje dobrih rejnikov, organizacija mreže obiskovalk; posebna zaščita družin padlih borcev in žrtev fašističnega terorja, pomoč družinam, katerih svoji služijo kadrovski rok, družinam civilnih invalidov, pomoč v denarju in materialu; prednost pri zaposlovanju hranilcev družin z več otroki; vprašanje štipendiranja in podpiranja pri šolanju socialno potrebne mladine.

S področja domske zaščite je treba posvetiti vsa paznjo socialnim ustanovam

tako glede nameščanja kvalitetnega kadra, kot pri reševanju materialnih vprašanj in pri formiranju aktivnih domskih svetov. Redni obiski odgovornih faktorjev v ustanovah. Zasledovanje vzgoje in zdravstvenega stanja oskrbovancev v naših domovih. Preprečevati uklinjanje (potrebni socialni ustanov (jasli, vrteci, dijaških internatov, šolskih kuhinj itd.) in ustanavljati nove z ozirom na potrebe terena.

Prepričani smo, da bodo posamezni organizatorji na osnovi prejšnjih izkušenj dali v letošnji akciji še več poudarka delovni vsebini, to je na dejanski realizaciji načrtov pri skrbi za našo družino v sklopu katere dela žena-mati in raste ter se vzgaja njen otrok.

Nov železniški vozni red

S 17. majem je stopil v veljavo nov železniški vozni red. Za Tržičane prinaša to novost, da je odslej mogoče tudi s prvim jutranjim vlakom priti iz Ljubljane v Tržič. Opozoriti pa moramo, da vlak, ki odhaja z glavnega kolodvora ob 3.25 in ima v Kranju takojšen priklju-

ček na prvega tržičana, ne odhaja iz Šiške ob 3.30 (kakor stoji v novem Voznem redu), ampak šele ob 4.05, kar bo gotovo marsikateremu potniku dobrodošlo.

Red vožnje na tej progi je odslej naslednji:

Odhod iz Tržiča	4.50	6.42	11.00	14.55	18.20
Odhod iz Kranja	5.41	7.26	11.46	15.32	19.02
Prihod v Ljubljano	6.40	8.20	12.42	16.25	20.04
Odhod iz Ljubljane	3.25	5.20	7.10 ²⁾	12.45	14.45
Odhod iz Šiške	4.05	5.24	—	12.58	14.51
Odhod iz Kranja	5.40	7.32 ¹⁾	8.05	14.12	16.05
Prihod v Tržič	6.12	8.03	8.36	14.42	16.35

¹⁾ Vlak vozi od 18. V. do 26. IX. samo ob delavnikih, ²⁾ vlak vozi ob nedeljah od 17. V. do 27. IX. in 22. VII.

Vozne cene: Tržič — Križe 16 d'n, Tržič — Duplje 24 din, Tržič — Naklo 40 din, Tržič — Kranj 56 din, Tržič — Ljubljana 140 din, Tržič — Jesenice 168 din. **Nedeljske povratne karte:** Tržič — Kranj in nazaj 76 din, Tržič — Ljubljana in nazaj 160 din, Tržič — Jesenice in nazaj 218 din.

Po novi tarifi so se osnovne postavke pocenile, kar se posebno pri daljših progah znatno pozna. Popusti pa so okrnjeni in so odslej v glavnem naslednji:

1. 75% (dosedaj 92%) za potovanja na letni dopust za člane sindikatov in člane njihove družine. Otroci do 10. leta plačajo samo polovico tega, kar odrasli.

2. 50% (dosedaj 67%) pri kolektivnih potovanjih (n. pr. članov Turističnega društva), če je v skupini najmanj pet oseb.

3. 40% (dosedaj 50%) pri nedeljskih

povratnih kartah na relaciji do največ 250 km. Novo je to, da se lahko odslej kupujejo nedeljske karte na vseh postajah in da je treba poleg nedeljske kupiti pri blagajni še takozvano doplačilno karto.

Dobro je vedeti tudi to, da veljajo v Tržiču nedeljske karte v soboto že od 11. ure dalje.

*

Sprememba v avtobusnem voznom redu. Avtobus z odhodom iz Ljubljane ob 16.30 in prihodom v Tržič ob 17.55 vozi preko Medvod in ne preko Smlednika, kot smo zadnjic objavili. (V Voznem redu 1953-1954 je ta avtobusna zveza pomotoma izpuščena.)

*

Vse podrobnosti najdete v novem **Voznem redu**, ki je pravkar izšel in ga dobite v pisarni Turističnega društva po knjigotrški ceni 80 din. V njem najdete vse železniške proge, kakor tudi avtobusne, pomorske in letalske linije.

Kam bomo šli na izlete?

Prihaja lep čas odmorov in izletov. Naše Turistično društvo namerava letos organizirati še več izletov z avtobusom: na Bled, v Bohinj, Kranjsko goro, na Vršič, v Bovec, Tolmin, Cerkljo, Postojno, Novo Gorico, Portorož, Opatijo, na Reko, Plitvička jezera, v Ptuj-Borl, v Logarsko dolino itd.

V povezavi s tukajšnjim Planinskim društvom hočemo napraviti tudi več peš-izletov v naš bližnji in daljnji gorski svet.

Da bomo vedeli, katerih izletov si Tržičani najbolj želijo, prosimo vse naše čitatelje, da napišejo tozadevne predloge in jih oddajo v pisarni Turističnega društva.

PROSTA MESTA NA JADRANU

Turistično društvo sprejema prijave za letovanje v obmorskih letoviščih na našem Jadranu. Na razpolago so hotelske sobe v Ulcinju, Baru, Budvi, Cavtatu, Lopudu, Makarski, Savudriji, Umagu, Tučepih, Hvaru, Korčuli in Dubrovniku.

Cena za posteljo pri 60% popustu od 56 do 96 din na dan, pri 40% popustu od 84 do 144 din na dan. Cena hrani pri 60% popustu od 168 do 230 din na dan, pri 40% popustu od 240 do 345 din na dan.

60% popust imajo člani sindikatov od 1. maja do 15. junija, 40% popust pa od 15. junija do 15. septembra.

Izšel je **Avtomobilsko-turistični priročnik Slovenije in jugoslovanske cone STO**. Prinaša poleg raznih organizacijskih ter prometnih informacij opis 111 najpomembnejših turističnih krajev na našem področju z dragocenimi navedbami in podatki ter 16 variant krožnih avtomobilskih turističnih prog.

Vsebinsko poživljajo zemljevidi, karte in slike. Knjiga obsega brez oglasnega dela 400 strani in stane 250 din. Dobite jo v pisarni Turističnega društva.

Hotelski vodnik z vsemi podatki o gostinskih podjetjih v Sloveniji ter naših planinskih postojankah je izšel. Izdala ga je Gostinska zbornica za LR Slovenijo. Dobite ga v pisarni Turističnega društva. — Cena 40 din.

Vsem, ki imajo kake opravke v Ljubljani, priporočamo novi **Adresar mesta Ljubljane** s podrobnim seznamom ljubljanskih ustanov in podjetij ter s seznamom cest, ulic in trgov. Adresarju je priložen načrt mesta Ljubljane. Dobite ga v pisarni Turističnega društva.

Planinsko društvo v Tržiču

obvešča planince in ljubitelje gora, da so tekom meseca maja oskrbovane njegove planinske postojanke takole:

Dom pod Storžičem — dnevno; tu lahko uživata v času svojega dopusta sindikalni popust, in sicer v predsezoni 60%, v sezoni 40%, ker je odobren regres;

Dom na Kofcah — ob sobotah zvečer in čez nedeljo;

Kostanjeveča koča na Dobriču — ob sobotah zvečer in čez nedelje;

Planinski smučarski dom »Titovi granicarji« na Zelenici — ob sobotah in čez nedelje.

S 1. junijem pa so vse zgoraj omenjene postojanke dnevno oskrbovane, razen postojanke na Zelenici, ki bo še nadalje oskrbovana ob sobotah zvečer in čez nedelje.

Po obvestilu Sveta za notranje zadeve pri Okrajnem ljudskem odboru v Kranju si naj vsak, kdor nima dovoljenja za obmejni pas, le-tega tam priskrbi.

Sedaj nastopa doba našega lepega planinskega cvetja. Spoštujte ga in ga ne uničujte! Zavedajte se, da je to najlepši okras naših gora in kako puste bi te bile brez ljubkih cvetic. Poučujte o tem tudi otroke in vedite, da varuje najlepše planinske cvetke zakon in da lahko zadene uničevalca kazen.

S tukajšnjim Turističnim društvom bi radi skupaj organizirali **skupinske izlete** do 10 ali več ljudi. Vršili bi se v našem planinskem okolišju ali v druge kote naše lepe ožje ali širše domovine. Izleti bi bili dobro organizirani, tovariškega in družabnega značaja in bi se vršili enkrat ali dvakrat mesečno. Napravili bomo tozadevni načrt izletov, predlagajte pa nam tudi vi svoje predloge, da bi zamisel uspela.

Le tako naprej - ljudstvo vam bo hvaležno!

Na večer pred 1. majem, praznikom delovnega ljudstva, je imela godba na pihalna DPD »Svoboda« samostojen javni koncert s pestrim sporedom. Godba je svojo nalogo brez dvoma lepó in uspešno rešila. Dirigentu pihalnega orkestra tov. Rudolfu Ahačiču je kljub raznim tehničnim težkočam uspelo pripraviti za ta koncert dostojen in učinkovit koncertni spored, tako da je zadovoljil tudi bolj kritična ušesa, saj so bile nekatere skladbe tehnično dovolj zahtevne za tovrstne amaterske pihalne orkestre. Na koncertu so bile odigrane naslednje skladbe: Štolc: Zvestoba domovini, Pahor: Slovenski svet, Prinčič: Šopek partizanskih, Čajkovski: Feodora, Štolc: Čar plesa, Korošec: Gasilcem za kongres, Venček dalmatinskih in Baumann: Slovo.

V prvi vrsti je treba poudariti, da je bil ves spored odigran s tolikšnim solidnim znanjem, da kakšnih večjih napak, najsibo to v intonacijskem, tehničnem ali hormonskem oziru ni bilo. Orkester je to pot že pokazal določeno stopnjo vigranosti in temu primerno tudi znanje. So pa seveda več ali manj še hiibe, ki pa se bodo v ugodnih pogojih postopoma odpravile. Predvsem smo kmnenja, da je povsem zadovoljila Koroševa koračnica Gasilcem za kongres, ki je bila tako dovršeno odigrana, da je človek imel vtis, da igrajo poklicni godbeniki, to je z drugimi besedami, odigrali so s primernimi umetniško ustreznim zanosom. Ritem, harmonija (predvsem modulacijski prehodi), dinamika in skladnost so bili pri tej koračnici dovršeni. Prav tako je bila lepo odigrana zahtevna Pahorjeva uvertura »Slovenski svet«. Posebej je treba omeniti solistične parte vodilnih tromb, dveh rogov in klarinetov, ki so bili lepo odigrani. Omenimo naj, da vse to ni bilo lahko delo za požrtvovalnega dirigenta in prav tako ne za godbenika samega, če pomislimo, da je večina klarinetov že zastarela odn. več ali manj zapihana, da se ne morejo več intonacijsko primerno vskladiti z ostalimi trobili. Zato jih je nujno potrebno postopoma nadomestiti z novimi klarineti.

Nadalje so bile odigrane s primerno rutino ostale skladbe, čeprav je zahteval zlasti »Venček dalmatinskih« dooleno tehniško znanje. Omenjena skladba je precej naporna, ker je precej obsežna po vsebini in ima temu primerno značilno južnjaško vedrino v ritmu, kateremu bi slabše godbe ne bile kos. Na koncu (naj še omenimo lepo odigrani Štolcev valček »Čar plesa«, v katerem se je lepo izluščila vloga krilnih rogov odn. eufonijev z njihovimi značilnimi sornimi barvnimi tonskimi kontrasti in pa istega avtorja koračnico »Zvestoba domovini«. Pri tem naj še omenimo, da je edina večja hiiba v godbi primanjko vanje ustreznega števila spremljevalnih tromb, pa še ti, kar jih je, so večinoma novinci, tako da v dinamičnem oziru še niso v ustreznem zvočnem razmerju z ostalimi glasbili, kar daje primerno in učinkovito plastiko celote. Zato je pač

toliko bolj razveseljivo dejstvo, da so ti marljivi novinci-godbeniki spremljevalnih tromb vložili v študij v razmeroma kratkem času vse svoje znanje in vestnost v takšni meri, da so svojo nalogo tako zadovoljivo rešili. Predaleč bi prišli, če bi opisali vrline vsakega godbenika posebej, saj so brez dvoma več ali manj znani vsakemu Tržičanu, pa tudi drugod. Zato naj velja priznanje na tem mestu vsakemu godbeniku posebej s požrtvovalnim in sposobnim dirigentom tov. Rudolfom Ahačičem na čelu.

Vsem je znano, da je godba slavila preteklo leto 25-letnico obstoja. O tem je naš list že pisal. Godba je v času svojega obstoja, zlasti po osvoboditvi, doživela že več kriz, to pa iz različnih objektivnih pa tudi neobjektivnih razlogov, kot so prevelika obremenitev periodičnega igranja ob nedeljah in praznikih, nadalje službene prestavitve dobrih godbenikov v druge kraje, preza poslitev v tovarni, nadalje slaba moralna in finančna podpora raznih forumov, razna vtikanja v zasebne zadeve godbenikov, rušenje ugleda nekaterih godbenikov — s strani nekaterih odgovornih funkcionarjev, pa tudi drugih oseb. Vse to in še marsikaj drugega je brez dvoma rušilo dobro voljo in veselje pri godbenikih in tako od časa do časa ni bilo zaželenega uspeha in to v večini primerov ne po krivdi godbenikov. Saj s tem ne mislimo reči, da so godbeniki brez napak (kdo jih pa nima?), — ampak hočemo najti temelje boljšega sožitja in s tem tudi dokazati, da se vsa nasprotja ne rešujejo zgolj z administrativnimi ukrepi, grožnjami, temveč napredneje, kot jih mora naša družba reševati, to je na tovariški, prijateljski, odkriti način, ker le tako pride do primerne soglasja v delu samem. Pa tudi kritika mora imeti za smoter predvsem dviganje delovnega poleta, ne pa nasprotno, uničiti tisto, kar imamo. Zato ne sme biti kritika odraz sebičnosti, hinavščine, stremušstva ali še celo kakega monopolizma, kar se to le prerado zgodi zlasti na kulturnoumetniškem področju. Vsa takšna kritiziranja so brez dvoma žaljiva in jih je tretirati kot osebni napad na prizadetega kulturnega delavca, kar je vse prej kot koristno in to zlasti, ako gre za marljivega in zavednega kulturno-prosvetnega delavca. Zato vsakemu, kar mu gre, ne pa prikrijevati ali celo zakrivati, izmalicičiti vrline agilnih kulturnih delavcev, dočim na drugi strani ovekovečevati in posploševati zasluge manj agilnih, katerih delo sloni zgolj na frazarjenju simboličnega aktivizma, ki se po učinku dela nikakor ne more primerjati s prvimi. Zatorej pravična kritika, ker vse drugo nas zapelje lahko v slepo ulico. To smo moralí navesti zaradi tega, ker so nekateri odgovorni funkcionarji nekdanjega SKUD »Ivan Cankar«, pa tudi drugi, izrazili dvom v sposobnost dirigenta godbe z različnimi netočnimi in tudi izmišljenimi motivacijami, kar je povzročilo, da je delo v godbeni sekciji začelo hrometi. Toda končno je po zaslugi neutrudljivega dirigenta in zavednih godbenikov

tudi ta krivična obsodba našla svoj poraz, ko je godba nedavno z lepim uspehom priredila javni koncert, sedaj pa že drugega. Mišljenja smo, da kdor hoče podati objektivno kritiko, mora najprej poznati vse okoliščine in delovne pogoje, šele potem lahko postavi pravilno in konstruktivno kritiko, ki pa mora imeti brezpogojno prizvok tovarištva. Naj omenimo še to, da tudi »profesionalni dirigent« ne bi zmozel kaj več, če bi delal v takšnih delovnih pogojih, kot jih je imel naš tov. Rudolf Ahačič, če bi vaje nikoli ne bile 100% obiskane (zaradi 3 izmen), nadalje če bi ne imel primerne kurjave v učilnici, če bi se ne prestano menjal kader godbenikov zaradi višje sile (službena premeštev itd.), dotok mladine — t. j. novih godbenikov pa bi bil nezadovoljiv, če bi imeli godbeniki že zastarele instrumente in to v takšni meri, da ne morejo več služiti svojemu namenu. Zato je pač toliko bolj razveseljivo od naših godbenikov, da znajo kljub temu izvabiti iz glasbila zadovoljiv ton itd. To so problemi, ki zadevajo na trdo in morajo biti eden glavnih faktorjev razpravljanja godbene sekcije odn. uprave DPD »Svoboda«. Zato je vsak ukrep, ki ga bo DPD »Svoboda« v tem smislu ugodno rešila, samo pozdraviti in uspehi v tem pogledu ne bodo izostali.

Napačno bi bilo, ako bi prezrli lepo gesto DPD »Svobode«, ki je nabavila za godbenike nove lične paradne uniforme, kar je brez dvoma napravilo na godbenike same kakor tudi na občinstvo prijeten vtis. Led je prebit, vse perspektive za bodoče delo so jasne in zadovoljive, DPD »Svoboda« pa bo brez dvoma s podvojeno silo skrbelo za uspešen razvoj in rast našega pihalnega orkestra tako v moralnem kot v finančnem pogledu. Zatorej, tov. dirigent in ostali člani-godbeniki: le tako naprej, za vsak uspeh vam bo ljudstvo hvaležno. Tov. Tito je pred kratkim izjavil delegaciji glasbenih umetnikov med drugim naslednje: »Glasba, ki jo danes ustvarjate, mora biti izraz današnje stvarnosti. Glasba mora biti vsakovrstna: klasična, vedra, narodna.« Nadalje je izrazil misli o jazzu: »Kakor vidite, danes v glasbi vedno bolj prevladuje jazz. Mi se na to jezimo, ker jazz ne ustreza našemu značaju in naši stvarnosti.« Za zaključek je tov. maršal dejal: »Glasba mora plemeniti srca in duha ljudi!«

Slednji citat maršala je zelo aktualen za vsa reproduktivna glasbena združenja, torej v našem primeru tudi za naš pihalni orkester, ki posreduje našemu delovnemu ljudstvu pozitivno glasbeno poustvarjalnost, kot je to klasična, vedra in narodna umetnost. Zatorej pridno na delo, da bo tudi vaše delo rodilo lepe sadove v tovrstnem kulturnem poslanstvu.

PEVSKI KONCERT NAŠE MLADINE

V nedeljo, 24. t. m. bo na dvorišču Mestnega doma velik pevski koncert, na katerem bodo sodelovali mladinski zbori tržiške občine. Nastopalo bo preko 400 pevcev s programom, ki obsega poleg narodnih tudi umetne pesmi.

„Krog s kredo“ na tržiškem odru

Pretekli teden v sredo nas je presenetila dramska sekcija DPD »Svoboda« s četrto premiero v letošnji sezoni. Uprizorila je Klavundovo pravljico igro po kitajskih motivih »Krog s kredo«. Kot z izbiro drugih letošnjih iger je tudi s to dokazala, da se zaveda svojega kulturnega poslanstva med tržiškim prebivalstvom in hoče posredovati le kvalitetna dela domače in tuje literature, ne strahše se truda, ki ga tako delo stavlja na režiserja, scenografa in igralce.

Režijo »Kroga s kredo«, ki zahteva izkušenega odrskega delavca, je vodil član postojnskega gledališča Adolf Anderle z željo, da posreduje svoje v poklicnem gledališkem delu zadnjih let pridobljene izkušnje in poglobljeno znanje tudi tržiškemu igralcem, iz vrst katerih je tudi sam izšel. Za njegovo požrtvovalnost, s katero je posvečal svoj pičlo odmerjeni prosti čas režiji »Kroga s kredo«, ga je občinstvo upravičeno nagradilo z dolgotrajnim aplavzom in cvetjem.

Tudi igralci so bili kos svojim nalogam. Če izzamemo nekatere spodrsiljaje v govorjeni besedi in delno nesigurnost v obvladanju teksta, delna pretiravanja v gestah ter premajhno preprič-

ljivost v nekaterih prizorih, moramo igralce samo pohvaliti. Zlasti zaslužijo pohvalo Bertka Fabjanova za vlogo Čang Hajtang, Končina (Ču-ču), Šmoletova (gospa Čang), Stritih (Čang Ling) in Smole (Ma), čeprav so tudi ostali izpolnili vsa pričakovanja. Zato gledalci niso štedili z iskrenimi izrazi priznanja tudi igralcem.

Uprizoritev je bistveno podprla seveda tudi z rutino in okusom izdelana scenarija Blaža Štera ter pod vodstvom Huga Veselyja odlično izvajana scenska glasba.

Uprizoritev »Kroga s kredo« je brez dvoma najkvalitetnejša stvaritev dramske sekcije »Svobode« doslej. Zato je tudi pritegnila toliko publike, kot še nobena v letošnji sezoni. (Do danes je doživela že dve reprizi.)

VABILO

Vaški aktiv LMS pri Sv. Ani priredi v nedeljo 24. maja 1953 v dvorani pri Ankeletu — dramo Mateja Bora »Raztrganci« s pričetkom ob 3. uri popoldne. Po igri ples in še kaj.

Vljudno vabimo vse!

Odbor.

Razstava otroške in mladinske risbe

V okviru Meseca mladosti je bila prirejena v prostorih tržiške gimnazije razstava otroške in mladinske risbe. Razstava je imela namen prikazovati pojmovanje in zanimanje naše mladine za risbo in barvno sliko.

Smisel za risanje se začne razvijati že pri otroku dveh ali treh let. Zato je ta razstava začela s kreacijo likov naših najmlajših. Zastopani so bili cicibančki iz DID, ki so nas posebno presenetili s smislom kopičenja dogodkov. Če take risbice naših najmlajših dobro ne pogledamo, ne opazimo prav ničesar. Z vsakodnevnimi skrbmi in težavami smo daleč od tega sveta in ga največkrat prav nič ne razumemo. Cicibančki pa dajejo v te male kreacije vso svojo voljo, vsa svoja spoznanja, ves svet, ki ga poznajo. Seveda so risbice pri vsem tem res precej suhoparne in le preveč »otroške«. Toda če bi dali našim malčkom v roke barvice in čopič, bi nam pokazali veliko več in bi se prav gotovo čudili njihovim umetnicam. Na razstavi je bila samo ena barvna risbica predšolske mladine, pa nam je ta povedala o tem precej.

Pod naslovom »Osnovna šola« so bile zbrane risbice osnovnošolskih otrok iz Tržiča in nekaj iz Križev. Vse risbice so bile po motivu namišljena priroda. Otrok v osnovni šoli riše predvsem z nekakimi simboli, ki jih skuša olupšati z vsem svojim smislom za lepoto (n. pr. hišica z okenci in vratmi dobi počasi zavesce, ki so po svoje ornamentirane z rožicami, na tratici rastejo cvetlice, deklica dobi različne pentlje in nešteto gumbov itd.). Med njimi pa so nekateri, ki nas presenetijo z iskanjem perspektivnih vrednot, prostora in slično. Te risbice se nam zdijo nadvse smešne, ker so skoraj vedno skregane s stvarnostjo. Ta-

ko nas je morda presenetila risba hiše, v kateri so bili narisani stoli in hiša. Res morda smešno, vendar pa bolj odkritosrčno, kakor naučen simbol, brezrazumno posnemanje nekakšnih oblik, ki v nadaljnjem razvoju smisla za lepoto vodijo v načičkanost, v neorgansko povezavo z življenjem in našo stvarnostjo.

Tudi v osnovnošolskih risbica se čuti pomanjkanje barvitosti, ker navadni pastelni svinčniki ne zadostijo notranjim potrebam »mladega umetnika«. Posebno velja to za večje formate risb.

Gimnazijska mladina je razstavljala ločeno od predšolskih in osnovnošolskih otrok. Ne morda zaradi ne vem kakšnih superioritet, temveč iz razumljivega razloga močnih barvnih efektov, ki bi nesramno in brezkompromisno skonkurirali pastelne svinčnike.

Mladina na gimnaziji je pokazala precej sproščeno kreativnost, ki se predvsem izraža v fantazijski kompoziciji predmetov in fantaziji narave. Smisla za konkretno pokrajino je kaj malo, enako tudi za konkretizirane predmete. Viden je tudi lep in poučen razmah pojmovanja barv, ki raste iz koncentrirane barve v vedno manjše in občutljivejše odtenke.

Besedo pri vsem tem ima tudi že dokaj razvit pojem za perspektivo, ki omogoča prostorninsko pojmovanje prostora in predmetov. V risbi dijalki kot celota niso pokazali zadovoljive višine.

Razstavo so vsi, ki se trudijo za dvig estetskega smisla, toplo pozdravili.

Državna založba Slovenije je s 30. apr. likvidirala večje število svojih podeželskih podružnic, med njimi tudi tržiško. Da ne bi ostala mesto in okolica brez knjigarne in papirnice, je bivšo podružnico DZS s 1. majem prevzel LOMO Tržič, ki ji bo dal tudi novo ime.

KINO

Spored filmov od 23. maja do 4. junija:

23.—24. maja: **Knjiga o džungli** (Jungle Book). Angleški film v barvah. Scenarij po R. Kiplingu napisal Laurence Stallings. Režija: Zoltan Korda.

27.—28. maja: **Za Kylove ni prostora** (No Resting Place). Angleški film. Scenarij: Colin Lesslie, Paul Rotha, Michael Orrom. Režija: Paul Rotha.

30.—31. maja: **Pekel je razprodan** (Hell is sold out). Scenarij po romanu Mauricea Dekobra napisala Moie Charles in Guy Mongan. Režija: Michael Anderson.

3.—4. junija: **Povratek v življenje** (Retour a la vie). Francoski film. Scenarij: Charles Spaak, H. G. Clouzot, Jean Ferry. Režija: André Cayatte, Jean Dreville, Georges Lampin, H. G. Couzot.

Je to mar prav?

Z ozirom na napad S. P. na upravnika Mestnega kina, ki ga je objavil Glas Goronjske z dne 16. t. m., smo dobili informacije, ki bistveno v drugačni luči kažejo na odnos uprave kina do dela dramske sekcije »Svobode«, kot to izzveni iz piševih besed. Zato naj resnici na ljubo — ne da bi omalovaževali težave dramske sekcije, ki jih ta pri svojem delu kot gost v kinodvorani nesporno ima — osvetlimo vzroke trenutnega upravnikovega nerazpoloženja pred premiero »Kroga s kredo«, da si bodo bralci lažje sami ustvarili svojo sodbo o upravičenosti omenjenega časopisnega napada!

Premiera »Kroga s kredo« naj bi bila po prvotnem načrtu že v nedeljo, 10. t. m. Uprava kina je dvorano za ta večer z razumevanjem rezervirala za premiero in svojo predstavo za abonente predstavila na prejšnji večer. Generalka naj bi bila prejšnji petek, ko je uprava kina dvorano prepustila dramski sekciji za ves večer (in ne šele od 10. ure zvečer dalje!). Ker dramska sekcija do tega dne še ni prejela kostumov in tudi ni še končala z ostalimi pripravami za premiero, je le-to preložila na sredo, o čemer je tajnik DPD »Svoboda« obvestil upravo kina šele v petek. Uprava kina je morala torej zdaj že drugič v enem tednu predstavljati svoje predstave in posebej še predstavo za abonente. O vsem tem S. P. molči ter ustvarja pri svojih bralcih docela zmotno mnenje, kot da je dramska sekcija prosila za dvorano samo »vsaj za sredo, 13. t. m.«.

Kdor ve za težave igralških družin pri pripravah za igro, razume preložitve premiere. Toda prav tako je treba razumeti dolžnosti, ki jih ima uprava kina do svojih abonentov, in neprijetnosti, ki jih je doživljala, ko je morala ponovno preložiti njim namenjeno predstavo. Povrh tega pa baje tudi obvestilo po zvočniku ni točno reproducirano.

Kar zadeva namigavanje na manjši upravnikov honorar, moramo priznati, da je neokusno. Kar pa zadeva njegovo skrb za rentabilnost podjetja, mislimo, da tu ni kaj oporekati.

Je torej to mar prav, kar si je dovolil S. P.?

ŠOLSKI TELOVADNI NASTOP

Kot zaključna prireditev Meseca mladosti in uvod v jubiljeno proslavo telovadnega društva »Partizan« bo dne 31. maja na športnem igrišču velik telovadni nastop šolske mladine z 800 nastopajočimi. Na sporedu so poleg telovadnih točk tudi folklorni plesi in prikaz življenja tabornikov v taborišču.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Akademija TVD Partizan

Tukajšnje TVD Partizan je s svojo akademijo, katero je priredilo v soboto, dne 9. maja v svojem telovadnem domu, začelo proslavo 50. obletnice svojega obstoja v Trziču.

Akademijo je obiskalo mnogo prijateljev telesne vzgoje, tako da je bila dvorana polna. Začel je akademijo s kratkim pozdravnim nagovorom predsednik društva Franc Konič, ki je pozval vse prijatelje in starše otrok, da naj svoje otroke pošiljajo k redni telovadbi, da bo telovadnica še bolj polna in delo vodnikov čim uspešnejše.

Za to akademijo, ki je bila v sklopu prireditve Meseca mladosti, je vadiateljski zbor pripravil kar 14 točk in iger. Pri izbiri posameznih vaj je imel prav srečne roke. Največ truda in požrtvovalnosti je v to akademijo vložila načelnica Zora Koničeva, saj je samo ona pripravila za svoje oddelke 7 točk in to od vaj za male cicibančke pa do simulatke za članice na dvovišinski bradlji.

Prvi so nastopili pionirji, ki so izvajali vaje s puškami. Nočemo se spuščati v kritiko posameznih točk, velja pa pripomniti, da bodo morali vsi vodniki in vodnice posvetiti mnogo več pozornosti na pravi korak, zlasti pri moških oddelkih, na redovne vaje, na pravilno strumno in enotno izvajanje posameznih gibov. Tudi kritje in ravnanje med izvajanjem vaj ni bilo zadovoljivo in bi bilo lahko mnogo boljše. Opaziti je bila pri nastopajočih nesigurnost, tako da je gledalec skoro dobil vtis, da vaje niso dobro in dovoljno izvežbane, kar je tudi močno vplivalo na izvajanje vaj.

Omeniti je treba, da ima društvo v svoji sredi, zlasti med mladinci in mladinkami, zelo dober telovadni kader, zato pa se bodo morali vadiatelji in vadiateljice resneje oprijeti dela za čim boljši napredek naše mladine na telesnovzgojnem poprišču.

Posebna omemba vredna točka so bile na akademiji simultane vaje članic na dvovišinski bradlji, katere je naštudirala načelnica in so bile dobro izvajane, če izvzamemo malenkostne motnje zaradi nezadostne pazljivosti posameznih članic. Zato bi bilo želeti, da se ta vaja naštudira vsaj še za eno vrsto, da bi tako ob zaključnem dnevu proslave, ki bo 7. junija letos, nastopili vsaj dve vrsti, s čimer bi vaja prišla še bolj do izraza. Zadnja točka akademije pa je bila simbolična vaja »Konjuh planino«, ki pa kljub svoji pestrosti ni prišla do izraza, kot bi kot zaključna točka morala priti, delno po krivdi članic, ki se duševno niso poglobile zadosti v izvajanje vaj, delno pa tudi zaradi slabe spremljave pevcev in klavirja.

Skupno je nastopilo pri tej akademiji 136 telovadcev. Akademija je na vse prisotne gledalce in obiskovalce napravila splošno dober vtis, kar je dokazovalo močno aplavdiranje po vsaki končani točki, razočaranje pa je bilo v tem, da pri akademiji niso nastopili člani niti z eno točko.

Zato smatramo za potrebno, da ponovno apeliramo na vse telovadce, tako mlade kot stare iz predvojnega časa, katerih število v Trziču ni ravno majhno, da se vključijo v telovadnice in s tem čim uspešneje proslavimo 50. obletnico ustanovitve prvega telovadnega društva, katera proslava naj bi bila res proslava

telovadcev Trziča, ne oziraje se na to, pri katerem društvu je bil kdo član pred vojno, kajti za vsakega telovadca mora biti povsem jasno samo to, da z vztrajno vadbo krepí svoje zdravje in pa moč obrambe naše socialistične domovine, s krvavo množštevinih tovarišev priborjene in oškropljene naše današnje svobode. Zato, tovariši, na svidenje v prenovljeni telovadnici vsak torek in petek ob 19.30 uri zvečer!

Mulej pred Štefetom na Zelenici

V nedeljo, 26. aprila je bila na Zelenici tradicionalna mednarodna tekma v slalomu. Agilni športni delavci SŠD Ljubelja so organizacijo odlično izvedli. V načrtu je bilo sicer tekmovanje v vlečslalomu. Zadnje tedne pa je na Zelenici padlo nekaj svežega snega, ki pa ni obležal, nego je z zgornjih delov plazu zdrsel v nižje lege in s tem skrajšal teren primeren za smuko. Avstrijski tekmovalci iz Bleiburga in Badgasteina so prišli že v petek zvečer, tako da so v soboto že trenirali. Domači tekmovalci so prišli šele v nedeljo. Skupno se je zbralo na štartu 50 članov, 10 članic in 14 mladincev. Razen Mariborčanov vsa smučarska elita Slovenije.

Proga je imela 45 vratice in višinsko razliko 250 m. Tekmovali so v dveh tekih. V prvem teku je imel najboljši čas Stefe Janez, v drugem, nekoliko krajšem, pa je zaživil Tina, ki je zapeljal kakor v svojih najboljših časih. Pridobil si je toliko prednosti, da je zmagal v skupnem plasmanu pred Štefetom.

Tehnični rezultati:

Člani: 1. Mulej Tina (Prešeren) 1,58,2; 2. Stefe Janez (Ljubelj) 1,59,2; 3. Križaj Peter (Ljubelj) 2,06,0; 4. Lukanc Slavko (Ljubelj) 2,06,0; 5. Eder Hubert (Badgastein) 2,07,0.

Članice: 1. Zupančič Sl. (Udarnik) 1,44,2; 2. Praček Lojzka (Gregorčič) 2,00,0; 3. Lapša Mara (Enotnost) 2,23,0; 4. Magušar Mira (Enotnost) 2,28,0; 5. Lenarden Nadja (Železničar) 2,42,0.

Mladinci: 1. Frantar (Lj.) 2,21,5; 2. Ahačič (Ljubelj) 2,22,2; 3. Šumi (Udarnik) 2,37,1; 4. Sušnik (Ljubelj) 2,42,3; 5. Raković (Udarnik) 3,07,0.

Moštva: 1. Ljubelj 6,11,2; 2. Enotnost 6,31,3; 3. Ljubelj II 6,33,0; 4. Gregorčič 6,57,2; 5. SC Bleiburg 6,58,2; 6. SC Badgastein 7,00,4.

Prvoplasirani je prejel pokal, drugi in tretji pa plakete. Poleg tega pa še lepa praktična darila. Vodja avstrijskih tekmovalcev je bil izredno zadovoljen nad tržiško gostoljubnostjo in organizacijo tekme, manj pa s plasmanom mladih avstrijskih smučarjev.

Streško izbirno tekmovanje

Dne 26. aprila 1953 so se zbrali na strelišču v Trziču strelci vse Gorenjske. Zamenjali so zračne puške za vojaške in se pomerili v strelskih sposobnostih.

Lep dan je omogočil lepo izvedbo tekmovanja. Streljalo je 73 strelcev, med njimi najboljši strelci Gorenjske. Komisija, ki jo je poslala Streška zveza Slovenije iz Ljubljane, je bila z organizacijo tekmovanja zadovoljna.

Prvo spomladansko tekmovanje je prineslo lepe rezultate tako za naše tržiške strelce, kakor tudi za ostale. Za naše strelce pa je bilo hkrati tudi trening za vsa ostala tekmovanja, ki jih v tem letu predvidevajo. Že 1. maja so šli naši strelci gostovat v Store, v Trziču pa pridejo gostovat celjski strelci in Univerza iz Ljubljane.

Današnji rezultati pričajo, da se strelci Trziča že kvalitetno dvigajo med boljše strelce Slovenije. Trziču pa je SD dokazala, da je res organizacija, ki vzgaja in bo vzgajala svoje članstvo za krepitev obrambne moči naše domovine.

Rezultati izbirnega tekmovanja so naslednji:

Člani in članice — vojaški pištolj, daljava 50 m, prosto stoječe, 200 možnih krogov: 1. Perko Janez, SD Trzič, 106 krogov; 2. Končnik Anton, SD Javornik, 96 krogov; 3. Lakner Alojz, SD »IBI« Kranj, 93 krogov; 4. Sekne Stane, SD Jesenice, 79 krogov. — Streljalo skupaj 24 strelcev.

Ženske — malokalibrska puška, daljava 50 m, 200 možnih krogov: 1. Otrin Marija, SD Javornik, 98 krogov. — Skupaj streljalo 8 žensk-članic.

Člani in mladinci — 200 m, prosto iz vseh treh stavov, 300 možnih krogov, 1.

Brejc Lado, Trzič, 198; 2. Sekne Stane, Jesenice, 198; 3. Podlipnik Jakob, Kranj, Tiskanina, 184; 4. Bajžel Mirko, Kranj, Tiskanina, 179; 5. Eržen Anton, Kranj, Tiskanina, 168; 6. Pavlin Martin, Kranj, Tiskanina, 168; 7. Čuš Jože, Kranj, Tiskanina, 167; 8. Perko Janez, Trzič, 160; 9. Bečan Ciril, Trzič, 156; 10. Končnik Anton, Javornik, 155; 11. Fekonja Karel, Jesenice, 151; 12. Badina Vili, Trzič, 146; 13. Tarmar Oto, Jesenice, 142; 14. Lakner Alojz, Kranj, »IBI«, 138; 15. Tavčar Ivan, Škofja Loka, 137; 16. Berčič Alojz, Kranj, Tiskanina, 132; 17. Jekovec Peter, Kranj, Tiskanina, 129; 18. Fabjan Lado, Trzič, 128; 19. Jurjevčič Jože, Trzič, 124; 20. Gerdej Leopold, Jesenice, 116; 21. Dimc Mirko, Jesenice, 114 krogov. — Skupaj streljalo 73 strelcev.

Obvestila

Obveščamo vse prosilce, da začasno ne bomo izdajali nakazil za maloprodajo drv na panju zaradi zalog izdelanih smrekovih in jelševih drv, ki jih nudimo po nizkih cenah.

Gozdna uprava Trzič

Obljava

Trgovine v Trziču so po odločbi LOMO odslej ob sobotah popoldne zaprte. Vendar imata trgovski podjetji »Prehrana« in »Pre-skrba« uvedeno dežurno službo, da se prebivalstvo tudi ob sobotah popoldne lahko oskrbi z vsem potrebnim.

Lep gasilski praznik v Trziču

V nedeljo, 17. maja je bil v Trziču gasilski dan, ob priliki katerega je Prostovoljno gasilsko društvo razvilo nov prekrasen prapor.

Že v zgodnjih jutranjih urah so iz vseh strani prihajali v Trzič gasilci sosednih enot, tako da se je zbralo pred pošto nekaj sto gasilcev z 26 gasilskih društev.

Ob 10.30 je krenil izpred pošte slavnosti sprevod z godbo DPD »Svoboda« na čelu na Glavni trg, kjer je stala slavnostna tribuna s častnimi gosti.

Slavnost je začel gasilski veteran, predsednik matičnega društva ter poveljnik OGZ tov. Tonček Dornik. Po odigrani himni in po podelitvi odlikovanj nekaterim zaslužnim gasilcem je sledilo razvitje novega prapora, ki naj nadomesti stari prapor iz leta 1883. Novemu

praporu je kumovala OGZ, v imenu katere je pripel nanj spominski trak predsednik OGZ tov. Viktor Bizjak. Sledilo je nato zabijanje spominskih žebeljev, katere so darovali LOMO Trzič, vse masovne organizacije mesta, uprave tovarn ter delovni kolektivi. V imenu republiške gasilske zveze je spominski žebelj zabil najmlajši in najaktivnejši pionir Nikolaj Hladnik iz Trziča, ki ga je prisotna množica tople pozdravila.

Po končani slovesnosti je godba DPD »Svoboda« imela zelo uspešen koncert pod vodstvom dirigenta tov. Rudolfa Ahačiča, nakar je sledilo ljudsko rajanje.

Razvitje prapora gasilskega društva v Trziču je nekak uvod v slovesnosti, ki jih bo Prostovoljno gasilsko društvo imelo verjetno še tekom poletja za 70 letnico svojega obstoja.

Kriminalna kronika

BREZOBZIREN KOLESAR

Dne 11. IV. 1953 ob 14. uri se je na Gl. trgu pripetila lažja prometna nesreča. Glavni povzročitelj te-te je bil kolesar Andrej Zupan iz Loma št. 1, ki je privozil z Blejske ceste na Glavni trg v smeri proti Ljubeljski cesti po levi strani. Zaradi nepravilne vožnje se je s precejšnjo brzino zaletel v kolesarko Olgo Božičevo iz Pristave št. 27, ki se je vračala z dela domov. Pri tem je bilo precej poškodovano kolo, Božičevi pa je prizadejal lažje telesne poškodbe, kajti ob trku je padla po tleh. Brezbrizni kolesar se nato zanjo ni zmenil, temveč kratkotalno sedel nazaj na kolo in vozil dalje, ne da bi se ji oprustil ali ugotovil posledice, ki so pri tem nastale. Kolo Božičeve je bilo poškodovano tako, da ga je morala peljati k mehaniku in je s popravilom imela preko 1000 din stroškov.

Gornji primer nam očitno kaže, kakšne posledice lahko nastanejo zaradi nepravilne vožnje kolesarjev. Zato naj bi se sieherni državljani držali cestno prometnih predpisov, s čimer bi bil zagotovljen red na javnih cestah in odvrnjene morebitne nesreče. Za navedeni prestop pa se bo povzročitelj nesreče moral zagovarjati pred ljudskim sodiščem.

IZURJEN TAT

Cirila Lausegerja iz Trziča, Cankarjev blok I., pozna že vsak prebivalec mesta kot izurjenega izvrševalca tatvin. Znanе so številne tatvine, ki jih je že kot

otrok sistematično izvrševal v mestu in okolici. Med mnogoštevilnimi tatvinami, ki jih je izvršil navedeni, navajamo eno najznačilnejših. Dne 15. IV. 1953 v popoldanskih urah, oziroma zvečer je izvršil tatvino majhnega kinoprojektorja, last dr. Vladimira Premroua na naslednji način: V popoldanskih urah istega dne je z Globočnikovega podstrešja opazoval oškodovano služkinjo, ki je pospravljala podstrešje. Ko je podstrešje po končanem čiščenju zapustila, je Lauseger skozi majhno odprtino zlezal na podstrešje in izbral majhen zaboj, v katerem je bila shranjena kinoaparatura. Skozi odprtino ga je spravil na Globočnikovo podstrešje, v večernih urah, po končanem sestanku smučarske sekcije, pa ga je odnesel s podstrešja domov, kjer ga je skrnil v kletne prostore.

Kdo je pravzaprav tega kriv? V nobenem primeru ni in ne more biti tega kriv izvrševalec tatvin sam, nego predvsem njegovi vzgojitelji, ki ga morebiti v rani mladosti od tega niso odvajali in mu niso nudili pravilne vzgoje. Vzgojitelji se seveda izgovarjajo na njegovo duševno zaostalost, zaradi katere da tatvine izvršuje, vendar bi ga s pravilno in stalno vzgojo od tega lahko odvrgli, posebno še v otroških letih. Sedaj ga bo od tega težje odvrgniti, vendar obstoji možnost, da bo ljudsko sodišče uporabilo zoper njega vzgojno poboljševalni ali zdravstveno varnostni ukrep, če je res umsko toliko zaostal, da se ne zaveda pomena izvršenih tatvin svojih dejanj.

Kronika nesreč

Dvanajstletni Valentin Bodlaj, stanujoč v ulici Za Mošenikom, je tako nesrečno padel z drevesa, da si je zlomil desno roko.

Margareta Barbir iz Cerkvne ulice 26 si je umila roke s kislino, ki ji je povzročila močne opekline na obeh rokah.

Hlod je stisnil Lovra Rutarja v Puterhofu med že obtesane trame in mu dvakrat zlomil desno nogo.

Dijak Milan Dobrin z Bistrice je padel po stopnicah tako nesrečno, da si je zlomil desni komolec.

Kača je pičila Marijo Polajnarjevo iz Doline 6.

Pri padcu s kolesa se je močno poškodoval po glavi in obrazu telegrafski uslužbenec Viljem Kolenc.

Prav tako se je močno poškodovala Marija Rožičeva od Sv. Ane.

Pri padcu na svojem domu si je zlomil sedmo rebro na levi Janez Kavar, šolski upravitelj iz Križev.

Pri nesreči na cesti si je ranil čelo in kolena Šopek Slavko, levo ključnico pa si je nalomila Ivanka Mohoričeva iz Škofje Loke.

Pri sekanju drv se je vsekala v levo roko Marija Hausmajstrova s Cankarjeve ceste.

Triletni Mihec Zupan od Sv. Neže je padel čez plot in si pri tem zlomil nos ter dobil pretres možganov.

Gibanje prebivalstva

Rojeni v času od 4. do 23. aprila 1953: Jekovec Stanislav, Žiganja vas 41; Špič Branko, Trzič, Ljubeljska 44; Ribnikar Jože, Sebenje 16; Pivan Janko, Sebenje 52; Brzin Ladislav, Trzič, Cankarjeva, blok I; Mali Polona, Sebenje 35; Bizjak Irena, Bistrica 10; Malčević Štefan, Trzič, Glavni trg 25.

Rojeni v času od 24. aprila do 15. maja: Zalokar Cvetko, Žiganja vas 9; Zonta Frančiška, Sv. Ana 55; Meglič Mihael, Dolina 52; Roblek Andrej, Bleke 1; Pretnar Milan, Glavni trg 10; Klemenčič Anka, Sv. Ana 74.

Umrli v času od 4. do 23. aprila 1953: Meglič Marija, Retnje 8, stara 75 let; Tisler Marija, Grahovše 27, stara 72 let; Cerkovnik Katarina, Puterhof 109, stara 61 let.

Umrli v času od 24. aprila do 15. maja: Meglič Ivana, Lom 11, stara 72 let; Kuhar Roza, Dolina 140, stara 53 let; Ribnikar Jožef, Senično 15, star 52 let; Kristan Katarina, Bistrica 66, stara 75 let; Brodar Janez, Sv. Ana 59, star 73 let; Smolej Kristijan, Trzič, star 67 let; Meglič Anton, Sv. Ana 61, star 82 let; Strupi Filomena, Pot na pilarno 5, stara 75 let.

Poročeni v času od 4. do 23. aprila 1953: Rustja Božidar, mizar, Trzič in Debeljak Marija, tov. delavka, Trzič; Savnik Samo, študent, Ljubljana in Jerman Filipina, gled. igralka, Postojna; Klemenc Jožef, usnar, Trzič in Dobrin Angela, tov. delavka, Trzič; Poljak Jožef, študent, Moste in Gačnik Ana, tov. delavka, Bistrica; Čarman Janez, delavec, Sv. Ana in Kaštrun Ivana, gospodinja, Sv. Neža; Praprotnik Valentin, miz. pomočnik, Popovo in Pernuš Terezija, tov. delavka, Leše; Plevnik Janez, sofer, Črnomelj in Zabkar Jožefa, gospodinja, Puterhof; Frantar Peter, čevlj. pomočnik, Trzič in Ambrožič Štefanija, tov. delavka, Slap.

Poročeni v času od 24. aprila do 15. maja: Kolman Frančišek, čevljar, Visočje 6 in Šlibar Mihaela, natakarica, Begunje 94; Štrukelj Marijan, mehanik, Cankarjev blok 2 in Štrukelj Marija, poštna uradnica, Gl. trg 6; Fic Ivan, predelavec, Slap 42 in Utroša Ana, tovarn. delavka, Slap 42; Mikulič Jože, sklad. del., Dolinska 2 in Kocijančič Albina, tovarn. del., Slap 41; Mlinar Valentin, zidar, Bistrica 24 in Stare roj. Markovec Katarina, upokojenka, Bistrica 21; Roblek Stanislav, kmetski del., Lom 17 in Roblek Marta, kmet. delavka, Lom 34.

OSEBNA VEST

Na MVS v Ljubljani je bila 9. t. m. promovirana za doktorico vsega zdravilstva Trzičanka Marija Bocak. — Mladi doktorici iskreno čestitamo!

Težiški Pavliha

Verjetno bo spet zamera, toda če se posreči komu — čeprav nehote — kak dober dovtip, si ne moremo kaj, da se ne bi smejali...

V nedeljo je visel preko glavnega trga velik reklamni lepak, ki je vabil občinstvo k drugi reprizi »Kroga s kredo«. Vabilo se je končalo takole: »Kdor tega še ni videl, mu ne bo žal!«

Pastoredovanja

Kvalificirano kuharico sprejme talcoj Gostinsko podjetje Storžič v Trziču.